

ADI SOYADI: NO: ŞUBE: A B C D E F	TÜRKÇENİN MATEMATİĞİ ANADOLU LİSESİ 2022-2023 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI 9 TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI II. DÖNEM I. SINAVI										9	
Soru	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	*Yazım kuralları ve noktalama işaretlerinin doğru kullanımı puanlamaya dahildir. Okunaklı yazmaya özen gösteriniz.	10.04.2022
Puan	10	10	10	10	9	6	5	5	15	20		SÜRE: 40 dk

Çok konuk sever bir aile olduğumuzdan 23 Nisan kutlamaları için yurtdışından yatılı misafir davet etmiştik. Konuklarımız havayolu ile geldiğinden hava alanından almaya babamla gittik. Ben babama klavuzluk edecektim. Annem de evde hazırlık yapmıştı. Yerel yemeklerden oluşuyordu menümüz: Kuşkonmaz salatası yanısıra karnı yarık da vardı. Herşey hazır, yalnız kuşsütü eksikti sofrada.

1. Yandaki metinde yer alan yazım yanlışlarının altını çizip doğrusunu aşağıya yazınız. (10 p)

-
-
-
-
-
-

Bu havasız, karanlık ve daracık yerde gecenin bu saatinde en çok parıldayan üç şey; kandilin alevi, muhasebecinin ışıltılı gözleri ve dövme demirden yapılmış kapağı açık, yedi kilitli bir dolabın içine istif edilmiş kuruşlardı. Duvardaki rafta sicil defterleri diziliydi. Bunlardan birini aldı ve perdeleri kapalı pencere taraftaki sandalyeye oturdu.

2. Yandaki parçada hikaye unsurlarından hangileri tespit edilebilir?

-
-
-
-
-

Bu yarayı ta ezelden tanırdım
Bir kaşı karaya kul etti beni
Ben bu derdi yere çaldım sanırdım
Bir kuru çalıya dal etti beni

3. Yandaki şiirle ilgili olarak aşağıdaki soruları yanıtlayınız. (10 p)

- a) İlk dizedeki söz sanatı:
b) İkinci dizedeki (altı çizili) söz sanatı:
c) Uyak şeması:
d) Şiirin ölçüsü:
d) Son dizedeki (altı çizili) söz sanatı:

Yüce dağlar gibi başım kar idi
Bir incecik yel vurdu da eridi
Dilim dönse bir kelimim var idi
Yüreğime bastı geçti yol etti beni

Eve vardım, ekmek yedim, hocaya vardım değnek yedim, babam bana darı verdi, ben dariyi kuşa verdim. Kuş bana kanat verdi, ben kanadı havaya verdim, hava bana yağmur verdi, ben yağmuru yere verdim. Yer bana çimen verdi, ben çimeni koyuna verdim.

4. Bu parçanın hangi metin türünden alıntılanmıştır? Biçim (dil, anlatım...) ve içerik (konu, gerçeklik...) açısından özellikleri nedir?

Denizi çorba ettim, gemiyi kepçe ettim, yedim, içtim, yüzüm gülmedi. Yediler yemiş, parayla biter her iş... Akdeniz yağ olsa, Karadeniz bal olsa, karnımızın bir tarafını doldurmaz. Ya bir kaz dolması, ya bir ördek kızartması olsa, belki doyarız. Evimizin önünde bir ağaç vardı, kırk kişi tuttum yondurdum. Kırk kişi tuttum oydurdum, kırk kazan keşkekle kırk kazan yoğurdu içine doldurdum.

5. Aşağıdaki parçaların bakış açılarını belirleyiniz. (9 p)

Yıllar geçiyordu. Yaşı dördü beşi bulan Turgut, şafak sökünce babasıyla beraber kalkar, koyunları, keçileri ya dağa veyahut deniz kıyısına sürerdi.

Büyük bir yorgunlukla birlikte, tadına doyumaz bir ferahlık duyarak bir süre arkasına yaslandı. Eskinin büyük sanat eserlerine dair karmakarışık bir şeyler düşünerek bir süre öylece kaldı.

Anam, kaptan kızıydı. Babama varınca kaptan karısı oldu. "Babamı doyasıya göremedim. Evlendim, kocamla iki aycağız sürekli yaşayamadım." der, beni gösterir: "Buncağız da denizci olursa ne yaparım?" diye hayıflanırdı.

Gözümden kıskanır oldum kızımı. Yemedim, yedirdim; giyemedim, giydirdim. Anasızlık ne, hissettirmedim. Kurt gibi yabani olsun, erden yılmasın istedim. "Bileğini olur olmaz yiğit bükemesin." dedim de öyle yetiştirdim.

6. Bu parçadaki babanın belirgin niteliği aşağıdakilerden hangisidir? (6 p)

- A) Tez canlı B) Açık sözlü C) Hoşgörülü D) Cesur E) Fedakâr

YOUTUBE:TÜRKÇENİN MATEMATİĞİ

Oysa şimdi karıncaları düşünüyordu. Sinemaya gitse biliyordu ki başının ağrısı artacak, içinde hep o bir yere geç kaldığı duygusu olacaktı. O yer belki de burasıydı. "Neden olmasın? Onu bu şehrin bir yerinde görmeyecek miyim? İşlerine çabuk varmak telaşındaki şu karınca sürüsünün arasına karışmaktan şaşırılmış, neden bu camın önünden geçmesin?" Kulakları caddenin gürültüsüyle doluydu. İnsanların, taşıtların geliş gidişlerini yöneten trafik polisini, elindeki değnekle, bestecisi bilinmeyen bu kötü, sıkıcı senfoniye çaldıran zevksiz bir orkestra şefine benzetti.

7. Bu parçada anlatım tekniklerinden hangisi kullanılmıştır? Açıklayınız. (5 p)

Kâmil Bey, karısıyla kızını buralardan geçirip Bağlarbaşı'ndaki harap köşke nasıl götüreceğini, orada nasıl barındıracağını düşünerek kaygılandı. Parasızlığın ne kadar umut kırıcı bir şey olduğunu şimdiye kadar hep akıyla bilmiş, böyle yaşayışında hiç denememişti. Yoksul insanların varlıklılarla neden aynı olaylar karşısında aynı düşüncede, duyguda, davranışta olamayacaklarını şimdi daha iyi anlıyordu. Yoksulluk umut kırıcıydı.

8. Yandaki parçada odaklanılan çatışma nedir? (5 p)

9. Aşağıdaki metinde altı çizili sözcüklerin altına sözcüklerin hangi görevle kullanıldığını yazınız. (15 p)

Ayvalık'ta kıyidan tepeye doğru kademeli olarak sıralanmış evler denizi izler. Göl gibi görünür Ayvalık'tan bakınca Ege Denizi. Sonra gitgide derinleşir, karşı kıyılara ulaşır mavi suları. Delice esen rüzgarın uğultusu, sokakların sessizliğine usulca karışır. Denizin üzerinde dalgalarla bağırان poyraz, denize dik olarak yerleştirilmiş evlere kadar uzaklaşarak susuverir kapı önlerinde.

10. Aşağıdaki soruları daha önce okuduğumuz J.Swift'in *Güliverin Gezileri* romanına göre cevaplandırınız. (20 p)

a) Laputalıların asıl uzmanlık alanları nelerdir? Burada yaşayan Strulbruglar'ın mutsuz olma nedenleri nelerdir? (4 p)

b) Houyhnhnmlar Ülkesi'ni kimler yönetmektedir? Ve buradaki Yahooolar nasıl bir yaşam sürmektedir? (4 p)

c) Lagado'daki Büyük Akademi'deki dil okulunda profesörler, kullandıkları dili nasıl geliştirmeye çalışıyorlar? (4 p)

d) Yazarın Brobdignag ülkesinde arılarla karşılaşması nasıl? Arıları nasıl öldürüyor? (4 p)

e) Lilibut'ta Hazine Bakanı olan Flimnap romanda yer alan **tipler**den biridir, neden? Flimnap'ın Dağ Adam'ına yaklaşımı nasıl? (4 p)

ADI SOYADI: NO: ŞUBE: A B C D E F	2022-2023 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI 9 TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI II. DÖNEM I. SINAVI	9
Soru	1 2 3 4 5 6 7 8 9	10.04.2022
Puan	10 10 10 10 9 6 10 15 20	SÜRE: 40 dk

Çok konuk sever bir aile olduğumuzdan 23 Nisan kutlamaları için yurtdışından yatılı misafir davet etmiştik. K...ımız havayolu ile geldiğinden hava alanından almaya babamın klavuzluk edecektim. Annem de evde... yapmıştı. Yerel yemeklerden oluşuyordu menümüz: Kuşkonmaz salatası yanısıra karnıyarık da vardı. Herşey hazır, yalnız kuşsütü eksikti sofrada.

10 p

1. Yandaki metinde yer alan yazım yanlışlarının altını çizip doğrusunu aşağıya yazınız.

- konuksever -yanı sıra
-yurt dışı -her şey
-hava yolu -karnıyarık
-havaalanı -yalnız
-klavuzluk -kuş sütü

Bu havasız, karanlık ve daracık yerde gecenin bu saatinde en çok parıldayan üç şey; kandilin alevi, muhasebecinin ışıltılı gözleri ve dövme demirden yapılmış, kapağı açık, yedi kilitli bir dolabın içine istif edilmiş kuruşlardı. Duvardaki rafta sicil defterleri diziliydi. Bunlardan birini aldı ve perdeleri kapalı pencere taraftaki sandalyeye oturdu.

2. Yandaki parçada hikaye unsurlarından hangileri tespit edilebilir?

-Mekan (daracık yer)
-Zaman (gecenin bu saati)
-Kişi (muhasebeci)
-Anlatıcı
-Olay

2x5 p

*Bu yarayı ta ezelden tanırdım
Bir kaşı karaya kul etti beni
Ben bu derdi yere çaldım sanırdım
Bir kuru çalıya dal etti beni*

3. Yandaki şiirle ilgili olarak aşağıdaki soruları yanıtlayınız.

a) İlk dizedeki söz sanatı: Kişileştirme / Kapalı istiare

b) İkinci dizedeki (altı çizili) söz sanatı: mecazımürsel (ad aktarması)

c) Uyak şeması: abab-cccb

d) Şiirin ölçüsü: 6+5=11'li hece ölçüsü

d) Son dizedeki (altı çizili) söz sanatı: Benzetme (yol-ben)

Eve vardım, ekmek yedim, hocaya vardım değnek yedim, babam bana darı verdi, ben darıyı kuşa verdim. Kuş bana kanat verdi, ben kanadı havaya verdim, hava bana yağmur verdi, ben yağmuru yere verdim. Yer bana çimen verdi, ben çimeni koyuna verdim.

4. Bu parçanın hangi metin türünden alıntılanmıştır? Biçim (dil, anlatım...) ve içerik (konu, gerçeklik...) açısından özellikleri nedir?

Masal türünden alınmış tekerlemeler bunlar. Masalın girişinde bulunur. Gerçek dışıdır, abartılıdır. Masalın gerçek dışı oluşuna dair bir ipucu sunar.

Şiirsel bir şekilde genellikle kafiyeli ve secilidir. Aliterasyon ve asonans gibi ses benzerliklerine de sıkça başvurulur.

Denizi çorba ettim, gemiyi kepçe ettim, yedim, içtim, yüzüm gülmedi. Yediler yemiş, parayla biter her iş... Akdeniz yağ olsa, Karadeniz bal olsa, karnımızın bir tarafını doldurmaz. Ya bir kaz dolması, ya bir ördek kızartması olsa, belki doyarız. Evimizin önünde bir ağaç vardı, kırk kişi tuttum yondurdum. Kırk kişi tuttum oyduurdum, kırk kazan keşkekle kırk kazan yoğurdu içine doldurdum.

5. Aşağıdaki parçaların bakış açılarını belirleyiniz.

Yıllar geçiyordu. Yaşı dördü beşi bulan Turgut, şafak sökünce babasıyla beraber kalkar, koyunları, keçileri ya dağa veyahut deniz kıyısına sürerdi.	Büyük bir yorgunlukla birlikte, tadına doyumaz bir ferahlık duyarak bir süre arkasına yaslandı. Eskinin büyük sanat eserlerine dair karmakarışık bir şeyler düşünerek bir süre öylece kaldı.	Anam, kaptan kızıydı. Babama varınca kaptan karısı oldu. "Babamı doyusuya göremedim. Evlendim, kocamla iki aycağız sürekli yaşayamadım." der, beni gösterir: "Buncağız da denizci olursa ne yaparım?" diye hayıflanırdı.
Gözlemci bakış açısı	Tanrısal bakış	Kahraman Bakış Açısı

Gözümden kıskanır oldum kızımı. Yemedim, yedirdim; giymedim, giydirdim. Anasızlık ne, hissettirmedim. Kurt gibi yabani olsun, erden yılmasın istedim. "Bileğini olur olmaz yiğit bükemesin." dedim de öyle yetiştirdim.

6. Bu parçadaki babanın belirgin niteliği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Tez canlı B) Açık sözlü C) Hoşgörülü D) Cesur E) Fedakâr

Oysa şimdi karıncaları düşünüyordu. Sinemaya gitse biliyordu ki başının ağrısı artacak, içinde hep o bir yere geç kaldığı duygusu olacaktı. O yer belki de burasıydı. "Neden olmasın? Onu bu şehrin bir yerinde görmeyecek miyim? İşlerine çabı telaşındaki şu karınca sürüsünün arasına karışmaktan şaşırmış, neden önünden geçmesin?" Kulakları caddenin gürültüsüyle doluydu. İnsanların, taşıtların geliş gidişlerini yöneten trafik polisini, elindeki değnekle, bestecisi bilinmeyen bu kötü, sıkıcı senfoniye çaldıran zevksiz bir orkestra şefine benzetti.

5 p

7. Bu parçada anlatım tekniklerinden hangisi kullanılmıştır? Açıklayınız. (5 p)

İç çözümleme: Anlatılan kişinin iç dünyasını, duygularının analiz edildiğini görüyoruz.

Kâmil Bey, karısıyla kızını buralardan geçirip Bağlarbaşı'ndaki harap köşke nasıl götüreceğini, orada nasıl barındıracağını düşünerek kaygılandı. Parasızlığı umut kırıcı bir şey olduğunu şimdiye kadar hep aklıyla bilmiş, böyle yaşayamamıştı. Yoksul insanların varlıklılarla neden aynı olaylar karşısında aynı düşünmede, duyguda, davranışta olamayacaklarını şimdi daha iyi anlıyordu. Yoksulluk umut kırıcıydı.

5 p

8. Yandaki parçada odaklanılan çatışma nedir? (5 p)

Yoksulluk, parasızlık

9. Aşağıdaki metinde altı çizili sözcüklerin altına sözcüklerin hangi görevle kullanıldığını yazınız. (15 p)

Ayvalık'ta kıyıda tepeye doğru kademeli olarak sıralanmış evler denizi izler. Göl gibi görünür Ayvalık'tan bakınca Ege Denizi. Sonra gitgide derinleşir, karşı kıyılara ulaşır mavi suları. Delice esen rüzgarın uğultusu, sokakların sessizliğine usulca karışır. Denizin üzerinde dalgalarla bağırarak poyraz, denize dik olarak yerleştirilmiş evlere kadar uzaklaşarak susuverir kapı önlerinde.

ilgeç

sıfat

ilgeç

zarf

zarf

zarf

sıfat

zarf

İsim tamlaması

ilgeç

zarf

1 x 15 p

ilgeç

zarf

İsim tamlaması

10. Aşağıdaki sorulara önce okuduğumuz J.Swift'in *Güliverin Gezileri* romanına göre cevaplandırınız.

a) Laputalıların asıl uzmanlık alanları nelerdir? Burada yaşayan Strulbruglar'ın mutsuz olma nedenleri nelerdir?

Güliver, üçüncü gezisinde Laputa'ya gider. Laputa "uçan ada" anlamına gelir. Matematik ve müzik alanında uzman olan Laputalılar her şeye geometrik ya da matematiksel yaklaşıyorlar. Öylesine ileriler ki bu işte gök cisimlerinin hareketlerini hesaplıyorlar ve Güneş'in Dünya'ya yaklaşarak onu yutacak olmasından kaygılanıyorlar. Ayrıca Güneş'in enerjisini sürekli olarak dışarıya saçtığı için günün birinde söneceğini de keşfetmişler. Strulbruglar ölümsüz varlıklar. Ama bundan muzdaripler. İlk 30 yılda insanlar gibi olsalar da sonraki süreçte hastalıkların ve kederin pençesine düşüyorlar. Ülkelerinin dili sürekli değiştiğinden birbirlerini anlamaz hale geliyorlar.

4 p

b) Houyhnhnmlar Ülkesi'ni kimler yönetmektedir? Ve buradaki Yahooolar nasıl bir yaşam sürmektedir?

Bu ülkeyi mantıklı ve zeki atlar yönetmektedir. Atlar akıllı ve ahlaklı iken Yahooo adındaki hizmetçi insanlar aptal ve ahlaksızlar, birbirleriyle sürekli bir kavga ve sürtüşme içindeler; ahırlarda yaşıyorlar. (Yazar bu bölümde atlar ve insanlar arasında karşıtlık kurarak insanların dünyasını hicvetmektedir.)

4 p

c) Lagado'daki Büyük Akademi'deki dil okulunda profesörler, kullandıkları dili nasıl geliştirmeye çalışıyorlar? (3.Kısım, 5. Bölüm)

Çok heceli kelimeleri tek heceye indiriyorlar. Fiilleri ve zarfları da çıkararak söylemleri kısaltıyorlar; her şeyi ada indirgemiş oluyorlar. Zamanla kelimeleri de kaldırarak onların gösterdikleri eşyaları kullanmayı öneriyorlar. Söylemek isteyen ilgili eşyayı çıkarıp gösteriyor. Bu yüzden çok konuşmak isteyen torbayla yanında eşya yükü taşımak zorunda kalıyordu.

4 p

d) Yazarın Brobdignag ülkesinde arılarla karşılaşması nasıl? Arıları nasıl öldürüyor?

Bu ülkeye göre Güliver'in boyutları çok küçük olduğundan ülkedeki sinekler ve arılar çok büyük geliyor ona. Kendisine saldıran arıları kılıçla savuşturup öldürüyor. Cüce, güya Kraliçeyi eğlendirmek için cebindeki sinekleri Güliver'in üstüne salıyor. Güliver onları da kılıçla kesiyor.

4 p

e) Liliput'ta Hazine Bakanı olan Flimnap romanda yer alan tiplerden biridir, neden? Flimnap'ın Dağ Adam'ına yaklaşımı nasıl?

Liliput'taki Flimnap uçağatçı, hileci, hasis ve kiskanç bir tiptir. Liliputlular, Güliver'e iriliğinden dolayı Dağ Adam demektedir. Yaptığı hilelerden haberdar olduğu için Güliver'den hoşlanmaz ve onu kiskanır. Hakkında dedikodu çıkararak kovulmasına neden olur.

4 p